

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

Кафедра корейської і японської філології

Курсова робота
з корейської філології на тему:

**ВІЙСЬКОВА ТЕРМІНОЛОГІЯ В СУЧАСНОМУ КОРЕЄМОВНОМУ
МЕДІА-ДИСКУРСІ**

Студентки групи Пкор 19-19
факультету східної і слов'янської філології
денної форми здобуття освіти
Освітньої програми:
Корейська мова та література і переклад,
західноєвропейська мова
Спеціальності 035 Філологія
Спеціалізації 035.066 Східні мови та
літератури (переклад включно), перша –
корейська

Третяк Валерії Сергіївни

Науковий керівник:

Доц. Пророченко Н. О.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ.....	7
1.1. Поняття «терміну» та «термінології» в сучасній лінгвістиці.....	7
1.2. Визначення «військового терміну» та «військової термінології».....	10
Висновки до Розділу 1.....	12
РОЗДІЛ 2. ВІЙСЬКОВА ТЕРМІНОЛОГІЯ В ЗАСОБАХ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ПІВДЕННОЇ КОРЕЇ.....	14
2.1. Іншомовні запозичення як спосіб утворення військової термінології.....	14
2.2. Специфіка використання військової термінології у мові засобів масової інформації.....	18
Висновки до Розділу 2.....	25
ВИСНОВКИ.....	28
АНОТАЦІЯ.....	31
СПИСОК ПОСИЛАНЬ.....	32

ВСТУП

Сьогодні, коли світ стоїть на порозі ядерної війни, коли «гонка озброєнь» це поняття, що вийшло за межі підручників з історії та коли панує глобальна нестабільність, що викликана інтервенціями як в країнах мусульманського світу, так і в країнах Європи, з'являється інтерес до передових країн та тих країн, що очолюють світовий порядок та до подій, що відбуваються у них.

Оскільки на сьогодні увага суспільства прикута до військових та військової справи, жодна серйозна газета, журнал чи будь-який інший засіб масової інформації не обходиться без щоденних публікацій новин чи то про російсько-українську війну, чи то про можливий збройний конфлікт між Китаєм і Тайванем, чи то про збройні зіткнення між Вірменією та Азербайджаном. Ці засоби масової інформації, намагаються донести до своїх читачів та глядачів якомога точну інформацію, наповнену деталями, при цьому використовуючи військову термінологію. Корейські ЗМІ не є виключенням, а отже особливостям функціонування військової термінології у корейському медіа-дискурсі повинна бути приділена особлива увага.

Звісно, більшість військових термінів зафіксовано у військових словниках, проте вони не можуть повністю задовольнити потреби сучасного перекладача.

Політичні і соціально-економічні зміни та кожний новий воєнний конфлікт є тими чинниками, що провокують перетворення в лексиці, появу нових термінів, неологізмів, адже лексика є динамічною системою, що постійно змінюється та трансформується відповідно до розвитку суспільства, науки і техніки. Іншими словами, військова термінологія як і будь-яка інша лексика знаходиться в постійному розвитку. І яким би модернізованим не був словник термінів, він та його наповнення

вважаються актуальними лише до певного етапу розвитку людства, оскільки наука та технології не стоять на місці: розробляються нові види озброєнь та військової техніки, змінюються способи, підходи та матеріали для виробництва зброї.

Актуальність дослідження визначається тим, що необхідність підготовки фахівців-корезнавців у військовій сфері є гострою на сьогодні, так само як і необхідність формування нової, удосконаленої та модернізованої лексичної бази. Тож існує й потреба у детальному дослідженні військової лексики, її функціонування, зокрема і в мові ЗМІ Південної Кореї, як партнера України, держави, що наразі бере активну участь у міжнародному військовому співробітництві та має досвід коли кореспонденти і перекладачі, чи військові, проходячи військову службу та навчання, стикаються із труднощами, як підтвердження, що володіння актуальною військовою термінологією є недостатнім.

Модернізація військової термінології та поповнення її новими одиницями є однією з найбільш актуальних проблем сучасної української лінгвістики, хоча, насправді, термінологія як наука була сформована не так давно.

Проблеми термінології знайшли своє відображення, у працях таких дослідників як, наприклад, М. С. Зарицький, Л. П. Білозерська, Н.Непийвода, Т.Михайлова, В.Молодець, А. С. Д'яков, В. Жайворонок, Р. Дудок, А. П. Коваль, Л. О. Симоненко. Військова термінологія та лексика в цілому стала об'єктом досліджень таких науковців як Л. Г. Удовіченко, В. В. Балабін, О. Я. Андріянова, Д. В. Василенко, Я. П. Яремко, Ю. О. Лукіянчук, Ю. В. Байло, В. Артюх. Щодо корейської військової термінології, то серед співвітчизників складно знайти дослідників, які б ретельно вивчали цю тему.

Об'єктом дослідження є сучасна військова термінологія корейської мови.

Предмет дослідження – специфіка використання військової термінології в корейській мові, шляхи її виникнення та поповнення.

Метою дослідження є виявлення специфіки функціонування військових термінів в контексті кореємовного медіа-дискурсу.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі **завдання**:

- розкрити сутність поняття «термін» та «термінологія»;
- дати визначення поняттям «військовий термін» та «військова термінологія»;
- дослідити словотвірні характеристики а також способи утворення військових термінів, включаючи запозичення;
- проаналізувати функціональні особливості військових термінів, що активно використовуються у кореємовних ЗМІ.

Для розв'язання цих завдань застосовувались такі **методи**:

- метод вибіркового аналізу, що був застосований для пошуку фактичного матеріалу;
- словотвірний аналіз, використаний для визначення способів творення термінів;
- функціональний аналіз, що був застосований для виявлення особливостей вживання військових термінів у медіа;

Джерельною базою були найпопулярніші корейські медіа ресурси, зокрема новинний канал KBS News, 연합뉴스 та 조선일보.

Наукова новизна полягає в тому, що було здійснено комплексний аналіз корейської військової термінології на базі медіа ресурсів та удосконалено актуальну лексику на військову тематику.

Практичне значення дослідження та одержаних результатів полягає у можливості їх застосування у перекладацькій практиці, так само як і при викладанні спецкурсу військового перекладу корейською мовою, в розробці навчальних посібників та в практиці викладання лексики корейської мови загалом.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

1.1. Поняття «терміну» та «термінології» в сучасній лінгвістиці

Останнім часом у мовознавстві все більше приділяється увага лінгвістичному аналізу термінологічних одиниць, а визначення «терміну» та «термінології» є одним із ключових проблем їх вивчення та осмислення як лінгвістичних категорій.

Впродовж довгого часу існувала думка про те, що терміни повинні мати системність та однозначність, бути короткими та впорядкованими, але при цьому поняття «термінології» та «терміну» досі є багатозначними, хоча й далеко не новими для термінознавства та лінгвістики в цілому. Тому сьогодні й досі точаться дискусії щодо розмежування цих понять та надання їм їх точного визначення.

Іноді, характеризуючи поняття «термінології», науковці зауважують, що йому можна надати два значення, одне з яких це «розділ мовознавства, що вивчає терміни», а інше – «сукупність термінів певної мови або певної галузі». Вони зазначають, що можна говорити про «термінологію мов, як наприклад, англійську, польську чи українську термінологію, а також можна говорити про термінологію математичну, юридичну, хімічну, технічну» (С. Шевчук, І. Клименко, 2014, с. 513).

Інші ж під «термінологією» розуміють саме «сукупність термінів, що використовується в тій чи іншій сфері наукового знання чи професійній діяльності для позначення її фахових понять» (Скороходько Е. Ф., 1963, с. 12).

Існують й інші визначення поняттю «термінології». Якщо донедавна дослідники, такі як Гуйванюк (2005), говорили про термінологію як сукупність термінів або напрям чи розділ лексикології, основними завданнями якого є встановлення складу термінів конкретних галузей, їх упорядкування й уніфікація, а також створення термінів для нових галузей

(с.45), то сьогодні велика кількість фахівців розглядають термінологію як самостійну науку про терміни (Овчаренко Н., 2010).

Ми ж поділяємо думку дослідниці Симоненко Л. О. (2001), яка формулює поняття термінології як «сукупності спеціальних найменувань різних галузей науки, техніки та мистецтва, що вживаються у сфері професійного спілкування та втілюють результати теоретико-пізнавальної діяльності людини» (с. 3).

Зі сказаного раніше випливає, що термінологія є зовсім не хаотичною сукупністю слів, а цілою системою спеціальних термінів, організованих на логічному та мовному рівні та сформованих стихійно.

Щодо поняття «терміну», то процес його становлення є різноплановим і тривалим, тож як і з поняттям «термінологія», поняття «термін» не мало і наразі не має єдиного визначення. Наприкінці минулого століття, коли зацікавленість в лінгвістиці зростає, з'явилося багато авторських означень поняття «термін». Серед таких є означення Квітко І. С. (1976), де термін описаний як «слово чи словесний комплекс, який співвідноситься з поняттям певної організованої галузі пізнання (науки, техніки) і вступає в системні відношення з іншими словами та словесними комплексами, утворюючи разом з ними в кожному окремому випадку й у певний час замкнену систему, що характеризується високою інформативністю, однозначністю, точністю й експресивною нейтральністю» (с.21).

Деякі науковці, зокрема Кияк Т. Р. (1989), вважали, що терміни є особливими словами чи словосполученнями, що відрізняються від інших номінативних одиниць однозначністю, системністю і незалежністю від контексту. Вони вважали, що усі терміни мають дефініцію, тобто означення, що чітко окреслюють та обмежують його значення, є однозначними і дають змогу якнайповніше та найточніше передавати зміст. Серед таких науковців була й Симоненко Л. О. (2007), яка бачить термін як слово або

словосполученню, що використовується на позначення понять в галузі науки, техніки, мистецтва та вважає, що основними ознаками терміну є його відповідність позначуваному поняттю, системність і тенденція до однозначності в межах свого термінологічного поля.

Проте не усі фахівці погоджувались з таким підходом, вважаючи, що більшість термінів не наділені такими ознаками, а тому давали свої визначення поняттю «терміну», фокусуючись саме на призначенні та функції термінів. До прикладу, Мостовий М. І. (1993) визначає «термін» як «слово або словосполучення з історично умотивованим чи умовно закріпленим значенням, що відбиває одне поняття у спеціалізованій галузі знання чи виробництва» (с.255). Якщо звернутися до зарубіжних науковців, то схожим чином формулює свою точку зору й представник австрійсько-німецької термінологічної школи Фельбер Х. (2002), який говорить про «термін» як про «умовний символ, що виражає певне поняття в конкретній галузі знання» (с.54). А в концепції, що представлена французькими дослідниками, такими як Буріго Д. (1993), виділяється логіко-лінгвістична сутність терміну, його здатність виражати поняття, а сам термін вважається елементом термінологічної системи, яка в свою чергу є мовним вираженням системи понять певної галузі знання. Якщо ж говорити про більш сучасні підходи, то, наприклад, Овчаренко (2010), досліджуючи терміни, описує їх як “створені, запозичені або взяті із загальнонародної мови слова чи словосполучення, що виражають поняття науки, спеціальних галузей знань і діяльності людини, покликані номінувати об’єкти і процеси й одночасно слугувати засобом пізнання навколишнього світу, мають чіткі семантичні межі і входять у термінологічну систему”. (с.173)

Щодо структури термінів, то вона може бути дуже різноманітною. Відповідно до кількості компонентів виділяють терміни-слова, терміни, аббревіації, терміни, що складаються із одного слова, моноксеми та складні терміни, що утворюються складанням слів.

1.2. Визначення «військового терміну» та «військової термінології»

Як уже відомо, поняття, категорії та терміни як один зі способів вираження мовних знань, створюються для того аби стати засобами спілкування у процесі чи то професійної, чи то наукової діяльності а також аби оптимізувати розвиток людського пізнання. Так само і у військовій сфері, поняття, категорії та терміни є одним з найважливіших інструментів військово-наукового пізнання та однією з форм передачі і поширення цих знань. Без чіткого визначення цих понять і термінів неможливим є ефективне спілкування військових спеціалістів. Говорячи про військову лексику, слід зауважити, що вона включає в себе специфічний пласт лексичних одиниць, оскільки залучена в особливу галузь людської діяльності, а саме – оперативно-тактичне мистецтво, організацію збройних сил і т.д. Іншими словами, військова лексика є особливим видом спеціальної лексики, оскільки через її специфічну комунікативно-функціональну спрямованість вона перебуває на стику двох функціональних стилів мови – офіційно-ділового та науково-технічного (Балабін. 2008). Розглядаючи військову лексику, слід мати на увазі, що окрім усталених фраз, виразів та термінів, досить значну її частку складає неофіційна лексика, до складу якої входять суто розмовні, експресивні слова та вирази, сленг та жаргон. Останні мають досить широку сферу застосування і включають в себе різноманітні поняття, в тому числі суто військові поняття.

Щодо власне військової термінології, то, хоч як зауважує Литовченко І. О., (2015) термінологічна лексика поповнюється новими мовними одиницями досить швидкими темпами внаслідок реорганізації видів збройних сил, появою нових зразків озброєння, військової техніки та нових стратегій і вивчення, вдосконалення і модернізація військової термінології є актуальною, насправді ж, на сьогодні військова термінологія є недостатньо вивченою. І саме з цієї причини наразі в мовознавстві не існує

чіткої дефініції «військової термінології» та «військового терміну» як її складової. Тож тут варто розглянути підходи до цих понять як вітчизняних так і зарубіжних фахівців. До прикладу, на думку Артюх В. (2010) військова термінологія «з точки зору лінгвокраїнознавства є сукупністю усіх елементів сфери військового спілкування, що віддзеркалюють вплив культурних, історичних, територіальних, вузькоспеціальних та інших екстралінгвістичних факторів, що знаходять свій словесний вияв у конкретних виразах» (с.12).

Також окремо варто розглянути підходи науковців до поняття «військового терміну». Лукіянчук І. І. під «військовим терміном» розуміє «слово або словосполученням яке позначає поняття, що відноситься до організації, підготовки та ведення бойових дій, пересування та розташування військ, їх повсякденної діяльності та пов'язане з виконанням спеціальних завдань, є невід'ємною органічною частиною лексичної системи військово-спеціальної сфери, відрізняється від інших термінів своєю значною інформаційною насиченістю» (2016, с. 126). А Байло Ю. В. (2013), виокремлюючи у складі військової лексики військово-побутову лексику та військові терміни, дає визначення останнім як «словам або словосполученням, які відповідають поняттям військової справи, додаючи, що «військово-побутова лексика є перехідним явищем між військовою термінологією і загальноживаними словами» (с.63).

Тож, можна дійти до висновку, що військова лексика є чимось середнім між військовою термінологією та загальноживаною лексикою, а військова термінологія, як і термінологія будь-якої іншої галузі науки і практики, належить до периферійних шарів лексики конкретної мови. Однак вона відрізняється від іншої термінології тим, що має спільні риси з базовою лексикою. Онуфрієнко Г. С. пояснює це тим, що «багато людей постійно залучені до військової сфери, тому військова термінологія

порівняно з термінологією інших спеціальних галузей має ширшу сферу використання» (1996, с.137).

Нерідко військову термінологію поділяють на офіційну, тобто ту, що складається зі статутних термінів та на нестатутну військову термінологію, маючи на увазі військову лексику, що вживається військовослужбовцями в усному мовленні а також зустрічається в деяких видах військової літератури.

Сутність вищевикладеного зводиться до того, що наразі існує кілька поглядів на питання щодо визначення понять «військової термінології» та «військового терміну». Проте чітко зрозумілим є те, що така термінологія є різновидом спеціальної лексики, що відображає вплив зовнішніх та внутрішніх чинників, які необхідно враховувати під час перекладу, адже при передачі реалій іноземною мовою можливе викривлення цих реалій, що є неприпустимим.

Висновки до Розділу 1

У першому розділі ми розглянули та дослідили поняття «термінології», «терміну», «військової термінології» та «військового терміну», а також трохи детальніше розглянули деякі їх характеристики, опираючись на дослідження та праці як українських так і зарубіжних фахівців. Таким чином, підсумовуючи викладене у Розділі 1 дослідження, можна зробити такі висновки.

Поняття «терміну», хоч і досі є нечітким та його визначення варіюється в залежності від періоду та власне фахівця, у нашому дослідженні означає «слово або словосполучення, що позначає поняття певної галузі чи то науки, чи то техніки, чи мистецтва і обслуговує конкретні комунікативні потреби людини».

«Термінологію» також різні науковці трактують по-різному: як науку про терміни, як сукупність лексики в складі певної мови, як спеціальну

лексику в певній галузі. В нашій же роботі під поняттям «термінології» ми матимемо на увазі «сукупність термінів (найменувань) у певній галузі».

З огляду на попередні дослідження фахівців у сфері лінгвістики, «військову термінологію» можна визначити як «сукупність усіх елементів сфери військового спілкування, що включають в себе загальновійськові терміни та вузькоспеціальні військові поняття». Однак в дослідженні під «військової термінологією» матимуться на увазі в основному військові поняття, оскільки військова термінологія досліджуватиметься в контексті медіа-дискурсу, а саме на базі корейських медіа ресурсів, де використання військової лексики, яка перебуває у постійному вжитку при комунікації військовослужбовців не є актуальним і поширеним.

Щодо поняття «військового терміну», то ми, погоджуємось із думкою про те, що «слово або словосполучення, які відповідають поняттям військової справи», при цьому включаємо туди різноманітні тактичні терміни, військово-технічні поняття і ті, що відносяться до різних видів озброєння, збройних сил та військ, не виокремлюючи їх в окремі поняття.

Розглянуті вище поняття власне й складають теоретичну базу даної роботи для знаходження лінгвістичних особливостей військових термінів та специфіки їх використання в сучасному корейському медіа-дискурсі.

РОЗДІЛ 2. ВІЙСЬКОВА ТЕРМІНОЛОГІЯ В ЗАСОБАХ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ПІВДЕННОЇ КОРЕЇ

2.1. Іншомовні запозичення як спосіб утворення військової термінології.

Немає мови яка б існувала ізольовано, навпаки, сьогодні багато мов світу постійно розвиваються за рахунок збагачення своєї лексики запозиченнями з інших мов, тож, запозичення можна цілком справедливо вважати одним із регулярних шляхів поповнення лексичного складу мов.

Серед українських мовознавців, які займались вивченням і дослідженням запозичень можна виділити таких особистостей як О. Білецький, Ю. Жлуктенко, Л. Архипенко, Н. Артишок, В. Русанівський, В. Піддубна, Н. Попова, Я. Радевич-Винницький, В. Симонок. Хоча варто зауважити й те, що проблема запозичень залишається актуальною і на сьогодні.

Запозичені з інших мов терміни є одним із джерел поповнення та безпосередньо утворення і військової термінології. Сучасні вчені-лінгвісти виділяють два способи запозичення при утворенні військових термінів. Ними є внутрішній, тобто запозичення з різних шарів словникового запасу однієї мови та зовнішній - запозичення з іноземних мов. В цій роботі ми зупинимось і більш детально розглянемо поповнення військової лексики шляхом запозичення. Чим же спричинене запозичення лексики з інших мов? Що ж, серед основних передумов запозичення іноземних термінів вчені виділяють екстралінгвальні та лінгвальні. До екстралінгвальних належать:

- збільшення інтересу до тієї чи іншої мови;
- культурний та релігійний вплив;
- наявність усних та письмових контактів між країнами;

До лінгвальних же відносять:

- необхідність надати назву, тобто надати номінації новим поняттям та явищам;
- потреба у номінації спеціалізованих понять;
- необхідність у візуалізації понять, тобто прагнення до евфемістичної заміни;
- прагнення до демонстрації мовної престижності, або так званого «осучаснення» мови.

Із зазначеного вище приходимо до висновку, що запозичення є одним з найбільш продуктивних способів поповнення термінології різних галузей науки і техніки і спричинені вони, зазвичай, активними контактами з іншими країнами, у яких рівень розвитку тієї чи іншої галузі науки та техніки є значно вищим.

Це є актуальним і для корейської мови. Протягом усього свого існування Корея, як держава, викликала інтерес інших більш могутніх держав, які такими були принаймні на той момент. Зокрема, корейська військова сфера та власне корейська армія перебувала під впливом японських військ протягом японського колоніального періоду. Тоді японська та корейська мови мали значний вплив одна на одну, тож в корейській мові з'явилося досить багато японізмів, як тих які можуть бути записані ієрогліфами, так і слів в японському фонетичному оформленні.

Окрім того, після революції Мейджі (1868-1889 рр.), що як період характеризувався зломом японського традиційного способу життя і пришвидшенням впровадження в країні досягнень західної цивілізації, Японія, накопичивши інтелектуальний матеріал, стала активно займатись розвитком власної промисловості, віддаючи перевагу фірмам, що працювали на потреби армії та флоту.

Це в свою чергу справляло немалий вплив як на Китай так і на Корею, тож у цей період також багато запозичених військових термінів увійшли в склад корейської мови.

Розглядаючи питання запозичень як в корейській мові в цілому так і в сфері військової справи окремо, варто зазначити, що досить велика кількість військових термінів корейської мови відносяться до сіно-корейського пласту. А причиною цього є морфологічні та семантичні особливості сіно-корейських слів, таких як стислість і формалізованість.

До екстралінгвальних чинників які впливають на формування військової термінології саме корейської мови можна віднести специфічну воєнно-політичну ситуацію на Корейському півострові та співпрацю з США, що і є причиною появи великої кількості термінів-фонетичних адаптацій з англійської мови. Іншими словами, на нашу думку, іноземні запозичення мали найбільший вплив на військову термінологію корейської мови саме за участі США. Корейська військова лексика та термінологія опинились під впливом англійської мови в період визволення народу Кореї від японського гніту. Також важливо пам'ятати про те, що на військову термінологію корейської мови впливають теперішні корейсько-американські відносини. Адже Південна Корея закуповує в США техніку та виробляє за ліцензією американські типи зброї. Це і є тим визначним фактором в необхідності до уніфікації термінології та найменування військових понять, в тому числі військової техніки та озброєння. Тож, до англомовних запозичень в корейській військовій термінології можна віднести транслітерацію аббревіатур назв сучасних систем озброєння та техніки, а також міжнародних організацій та документів, що безпосередньо пов'язані із військовою діяльністю.

Втім, враховуючи той факт, що проблема запозичень завжди була однією з центральних та суперечливих проблем в лексикології, зараз можна зустріти велику кількість робіт і думок вчених стосовно цього явища, які часом є абсолютно протилежними один до одного. Деякі вчені вважають запозичення в цілому ненормальним явищем, яке так би мовити засмічує мову. Однак, ми притримуємося думки, що це не зовсім актуально для

термінології, адже дуже часто терміни є саме запозиченнями. Вони не засмічують мову, а навпаки розширюють її склад та насправді є цілком природним компонентом процесу розвитку мови. От, наприклад, М. Рильський (1970) дуже слушно зауважував, що «без іншомовних слів у мові не можна обійтися, але варто вживати їх тільки тоді, коли вони справді конче необхідні» (с.14).

Щодо корейських наукових кіл, то незважаючи на переваги насичення мови іноземними запозиченнями, деякі корейські фахівці в сфері лінгвістики вважають, що наявність в мові надзвичайно великої кількості запозичень з англійської та японської мов призводить до безладного зловживання іноземною запозиченою лексикою та заважає ефективному спілкуванню старшого та молодшого покоління в армії а також між широким загалом та військовими. Тож, останні роки Міністерством культури Південної Кореї, Міністерством оборони Південної Кореї а також Національним інститутом корейської мови активно ведеться діяльність з «очищення» корейської літературної мови, включно з військовою сферою, від іноземних запозичень.

Завдяки цьому в корейській мові з'явилися терміни, що є власне корейськими та їх синонімічні еквіваленти, що є запозиченими з інших мов. Яскравими прикладами є терміни:

더플백 (duffel bag – армійський річмішок)- 의류대,

탱크 (tank – танк як «бойова броньована машина»; як «цистерна») – 전차; 통,

피스톨 (pistol – пістолет) – 권총,

프로펠러 (propeller – лопатевий гвинт) – 추진기,

디펜스 (defence – оборона) - 방어,

바리케이드 (barricade – барикада) – 방어벽.

Хоча разом з тим, попри намагання корейських лінгвістів «очистити» мову від запозичень, не можна заперечувати того факту, що в якійсь мірі фонетичні адаптації англомовних запозичень вважаються «престижними»

та сучасними і через це витісняють із вжитку сіно-корейську та власне корейську лексику, включаючи військові терміни. Це приводить до висновку, що в корейській мові досі існує чимала кількість запозиченої лексики та термінів з англійської, японської та інших мов.

2.2. Специфіка використання військової термінології у мові засобів масової інформації

Інтеграція суспільства в сучасному світі йде пліч-о-пліч із демократичними процесами, а засоби масової інформації, в свою чергу, виступають основними гарантами інформаційного забезпечення таких процесів завдяки тому, що намагаються якомога доступніше і повніше проінформувати громадян про усе, що відбувається у суспільстві та у світі загалом. У багатьох країнах світу медіа виконують свого роду опозиційну роль. Вони не намагаються нав'язати своє бачення тієї чи іншої проблеми, а лише забезпечують діалог, тим не менш, висловлювання деяких з них сприймаються неоднозначно.

Як відомо, разом з появою нових реалій з'являються й нові терміни, тож, сьогоднішніх умовах активного розвитку науки та техніки, коли відбувається безперервне поповнення термінологічних систем лінгвістичний простір засобів масової інформації наповнений різними термінами більше ніж будь-який інший. Військова термінологія також є частиною цього лінгвістичного простору, адже вже давно вийшла за межі її використання одними тільки фахівцями у військовій сфері. Висвітлюючи теми тероризму, збройних конфліктів та повномасштабних вторгнень, в ЗМІ активно використовується військова термінологія чи то журналістами, чи то політиками, чи звичайними пересічними громадянами.

Для того аби дослідити специфіку і функціональні особливості військової термінології у мові засобів масової інформації Південної Кореї було обрано телевізійні новини KBS News а також 연합뉴스 та 조선일보.

Доцільним вважаємо розглянути питання російсько-української війни та питання Північної Кореї, як «найгарячіші» теми у медіа просторі Південної Кореї.

Повномасштабне вторгнення росії в Україну внесло зміни в корейські новини, і тепер кількість новин про КНДР, її погрози ядерною зброєю усьому світу та нові ризики ракетних запусків різко скоротилась. Фокус змістився на російсько-українську війну. За Лі Ін Гьоном (2022), повідомлення в корейських ЗМІ стосовно України на сьогодні можна поділити на такі групи: героїзація президента Зеленського; теорії про захворювання путіна; підтримка Європейського Союзу та США України, забезпечення її зброєю, прагнення України перемогти та її контрнаступ; воєнні злочини росії та її звірства.

У кореемовному медіа-дискурсі найчастіше використовуються класичні військові терміни:

- військово-адміністративні (군사지역 – військовий округ)
- військово-інженерні (부교- понтонно - переправні засоби)
- військово-топографічні (정찰 - розвідка місцевості)
- авіаційні (대공 방어망 시스템 – система протиповітряної оборони)
- військово-медичні (후송 - евакуація поранених)
- військово-морські (상륙선 - десантний корабель)
- оперативно-тактичні (전투 대형 - бойовий порядок)

При цьому варто зауважити, що оперативно-тактичні військові терміни посідають центральне місце.

Істотну частину військової лексики, що використовується корейськими ЗМІ становлять назви різного роду озброєнь та бойової техніки, які були запозичені з англійської. У ряді випадків вони можуть записуватися і англійською і способом транслітерації абrevіатур

корейською мовою. Для кращого розуміння наведемо кілька прикладів заголовків медіа видань.

“하이마스는 불 뿜는 괴물.. 적다 쓸어버려”; “또 활활... 러軍 탄약고 날린 하이마스, ‘게임체인저’의 대활약”; “우크라이나군은 이번 공격에 미국이 지원한 고속기동포병로켓시스템(HIMARS·하이마스)을 동원한 것으로 알려졌다.” (하이마스-Американська реактивна артилерійська система Хаймарс - M142 HIMARS);

“젤렌스키 우크라 대통령, 이틀 연속 최전선 방문…미그-29 기 전달받아”; “폴란드 찾는 젤렌스키… 미그 29 지원 화답”; “독일 폴란드에 판매한 미그 29기 우크라 지원 ‘파란불’”; “슬로박, 우크라이나에 MIG-29 전투기 지원 가능성… 고양이 목에 방울다나” (미그-29 기 - багатоцільовий радянський винищувач четвертого покоління МіГ-29 - MiG-29);

“우크라이나에 패트리엇 방공미사일 첫 배치…러, CBM 으로 위협”; “러 미사일 잡을 최첨단 미사일…'패트리엇' 마침내 우크라 뜰까”; “이들 스커드 미사일은 미국이 초도 배치한 미사일 방어 시스템인 MIM-104 Patriot 체계에 의해 대부분 요격됐지만, 이 사건은 그동안 1,700km 이상 떨어져 있어 직접적인 위협이 되지 못한 이란이 한순간에 주요 위협 국가로 떠올랐음을 상징했으며, 동시에 미사일 방어 시스템의 중요성이 증명된 전쟁이 되었다.” (패트리엇 зенітно-ракетний комплекс Петріот - MIM-104 Patriot).

Одним із головних компонентів ядерних сил держав світу є балістичні ракети, що запускаються із підводних човнів. В корейській мові, зокрема мові ЗМІ, для позначення цього класу підводних човнів використовується аббревіатура класифікації НАТО з англійської мови SSBN - ballistic missile submarine (nuclear powered) а також розшифрування аббревіатури корейською мовою - 탄도유도탄 잠수함 – атомний підводний човен із балістичними ракетами (‘보레이급’ 잠수함은 핵미사일을 탑재한 러시아의 최신 전략 핵잠수함(SSBN)이다. 길이 170m, 폭 13.5m 에 수중 배수량이 2 만 4000t 에 달하는 초대형이다. - 조선일보).

При класифікації літаків виділяються стратегічні бомбардувальники 핵 전략 폭격기. Це ті військові літаки, які призначені для ураження наземних, підземних, надводних та підводних цілей за допомогою ядерної зброї, що

вони несуть. Але при цьому, перекладаючи наукові тексти, чи ті ж самі статті новин варто пам'ятати про те, що деякі російські літаки такі як, наприклад, Ту-160 прийнято називати бомбардувальниками-ракетноносцями, хоча, по суті, це ті ж самі стратегічні бомбардувальники (푸틴 이란 간 날...러시아 핵전폭기 Tu-160 2 대 출격한 까닭은 - 연합뉴스). Тут скорочення 핵전폭기 розшифровується як 핵 전략 폭격기.

Також, аналізуючи матеріали стосовно висвітлення російсько-української війни в південно корейських ЗМІ, цікаво спостерігати за активним використанням евфемізмів, якими заміняють деякі військові терміни. Тараненко О. у своїй роботі про долання евфемізації у «мові війни» зауважує, що хоч традиційно евфемізація трактується як заміна слів із грубим або непристойним змістом чи забарвленням на слова й вирази, які виражають цей зміст в пом'якшеній формі або ж завуальовано, в сучасному медіа-дискурсі це поняття все частіше зустрічається як словозамінник, що вживається не замість грубого або лайливого виразу, а замість небажаного та незручного в певному контексті (2017).

У корейських медійних повідомленнях про збройні зіткнення і війни, що, як зазначалось раніше, виконують функцію емоційно-психологічного впливу, евфемізми використовуються в якості засобу маніпуляції, дозволяючи прикрасити реальність та пом'якшити шокуючу, тривожну для суспільства інформацію. Розгляд такої семантики лексем військової сфери в корейських ЗМІ дозволяє зрозуміти відношення корейського суспільства до подій, що відбуваються у світі, зокрема в Україні. Наприклад, замість того аби називати росію «державою-агресоркою» після усіх скоєних нею злочинів, в медіа-дискурсі бачимо словосполучення 전쟁의 주범, аби м'яко сказати про те, що росія є головною винуватицею війни.

Крім того, можна помітити вживання корейськими медіа ресурсами терміну 사태, що означає «кризову ситуацію», замість терміну 전쟁 – «війна» чи 군사 충돌 у значенні «збройного конфлікту». Але в той же час на

позначення подій в Україні лексема 침공, що означає «вторгнення» вживається частіше ніж 전쟁 – «війна». Тут варто розглянути контекст:

“벨라루스는 지난해 2 월 말 시작된 러시아의 우크라이나 침공 작전에서 자국 내군사기지를 제공하는 등 러시아를 적극적으로 지원해 왔다” – 조선일보. Білорусь активно підтримує росію, надаючи у користування військові бази на своїй території для вторгнення росії в Україну, що почалось наприкінці лютого минулого року.

Термін 전쟁 ж у свою чергу з’являється в корейських ЗМІ в основному як частина цитати політиків, дипломатів чи військових експертів: “를라 대통령은 "우크라이나도 전쟁에 책임이 있다", "미국 등 서구 열강이 우크라이나에 무기를 공급해 분쟁을 연장하고 있다"고 말하며 양국이 즉각적인 평화 협상에 들어갈 것을 촉구했다” – 연합뉴스. Президент Бразилії Лула да Сілва сказав, що Україна теж несе відповідальність за війну і, що західні держави розтягують цей конфлікт, постачаючи Україні зброю; цим він закликав обидві сторони розпочати негайні мирні переговори.

Також провівши якісний аналіз медіа-дискурсу Південної Кореї в контексті подій в Україні було виявлено, що найбільш вживаною лексикою військової сфери є слова: война – 전쟁; Збройні Сили росії – 러시아군; війська, особовий склад – 병력; Збройні Сили України – 우크라이나군; вторгнення – 침공; зброя – 무기; окупація – 점령; бій – 전투; оточення – 포위; Міністерство оборони – 국방부; евакуація – 대피; військовий – 군사; перемир’я – 휴전; артилерійський обстріл – 포격.

Щодо військової термінології в південнокорейських ЗМІ у контексті Північної Кореї, то особливої уваги заслуговує питання перекладу військових звань. Північнокорейська система є наближеною до радянської, в той час як південнокорейська система схожа з американською. Це проявляється в системі військових звань Південної Кореї, Північної Кореї та в їх перекладі.

Оригінал (Пд. Корея)	Переклад	Оригінал (КНДР)	Переклад
원수	Генерал армії	대장	Генерал армії
대장	Генерал	상장	Генерал-полковник
중장	Генерал-лейтенант	중장	Генерал-лейтенант
소장	Генерал-майор	소장	Генерал-майор
준장	Бригадний генерал	대좌	Старший полковник
대령	Полковник	상좌	Полковник
중령	Підполковник	중좌	Підполковник
소령	Майор	소좌	Майор
대위	Капітан	대위	Капітан
중위	Перший лейтенант	사위	Старший лейтенант
소위	Другий лейтенант	중위	Лейтенант
준위	Уорент-офіцер	소위	Молодший лейтенант
원사	Старшина	특무상사	Старшина
상사	Старший сержант	상사	Старший сержант
중사	Сержант	중사	Сержант
하사	Молодший сержант	하사	Молодший сержант
병장	Капрал	상급병사	Старший ефрейтор
상등병	Ефрейтор	중급병사	Ефрейтор
일등병	Рядовий першого класу	초급병사	Молодший ефрейтор
이등병	Рядовий другого класу	전사	Рядовий

Як можна побачити із таблиці, наближеність системи звань Північної Кореї до радянської полягає в тому, що у ній мають місце такі звання як «генерал-майор», «генерал-лейтенант», «генерал-полковник». У випадку ж зі званнями в Південній Кореї, то їх схожість із американською системою проявляється у наявності звання «бригадного генерала». Це і необхідно враховувати при перекладі новин та повідомлень з різних медіа-ресурсів як з української на корейську так і з корейської на українську мову, адже будь-яка місінітерпретація вважатиметься грубою помилкою.

Якісний аналіз медіа-дискурсу Південної Кореї був проведений і в контексті Північної Кореї. Було виявлено, що найбільш вживаною лексикою військової сфери є слова пов'язані із ракетними навчаннями та ядерною зброєю КНДР: ракета – 미사일; міжконтинентальна балістична ракета - 대륙간 탄도미사일; ракета малої дальності - 단거리 미사일; ракети на твердому паливі - 고체 연료 미사일; ракети на рідкому паливі - 액체 연료 미사일; запуск – 발사; ракетна провокація - 미사일 도발; ядерна зброя – 핵무장; ядерна загроза – 핵위협. Можна помітити, що в контексті Північної Кореї використовуються досить різкі словосполучення і терміни, що деякі фахівці називають «демонізацією» образу КНДР, але тут варто зазначити те, що є видання, які використовують досить нейтральні формулювання такі як 핵 문제 (ядерне питання) або 북 핵 문제 (північнокорейське ядерне питання) замість тих, які мають яскраво негативну конотацію, що знову ж таки є проявом використання евфемізмів у медіа дискурсі Південної Кореї.

Повертаючись до теми термінотворення в корейській мові, то варто зауважити, що ще одним продуктивним способом утворення термінів є калькування. Воно може бути як семантичним так і фонетичним. Візьмемо до прикладу термін з англійської MIRV (multiple independently targetable reentry vehicle), що на українську перекладається як РГЧ ІН або «роздільна головна частина з блоками індивідуального наведення». В свою чергу в корейських медіа ресурсах можна зустріти кілька варіантів перекладу даного терміну:

다탄두 각개목표설정 재돌입 비행체 (이는 지난해 10 월 열병식에서 처음 공개된 '화성' 계열 신형 ICBM 이 목표로 하는 다탄두 각개목표설정 재돌입 비행체 MIRV 미사일을 의미하는 것으로 보인다 – 조선일보). Схоже, що це означає ракету MIRV, з роздільною головна частина з блоками індивідуального наведення, спрямовану на нову міжконтинентальну балістичну ракету серії «Хвасон», яка була вперше представлена на військовому параді в жовтні минулого року.

분리형 독립목표 재돌입 핵탄두 (기존 ICBM '토폴-M'의 개량형인 야르스는 1 만 2 천 km 를 비행해 목표물을 타격할 수 있으며, 최소 4 개의 분리형 독립목표 재돌입탄두(MIRV)를 탑재한다 - 연합뉴스). Міжконтинентальна балістична ракета Ярс, вдосконалена версія уже існуючого ракетного комплексу Тополь-М здатна пролетіти 12 тисяч кілометрів для ураження цілі і оснащена щонайменше чотирма роздільними головними частинами з блоками індивідуального наведення.

독립 목표재돌입 탄두 (최대사거리가 1 만 8 천km나 되는 사르맛은 메가톤(TNT 폭발력 100 만 t)급 독립 목표재돌입 탄두(MIRV)를 15 개까지 탑재할 수 있는 것으로 알려졌다 - KBS News.) Відомо, що ракетний комплекс Сармат, максимальна дальність польоту якого становить 18 тисяч кілометрів може мати встановлено роздільні головні частини з блоками індивідуального наведення потужністю до 15 мегатонн (з вибуховою потужністю 1 мільйон тонн).

Це є яскравим прикладом того, що чим більше компонентів в терміні тим більш нестабільним він є в плані однозначності перекладу. Роботу перекладача у таких випадках полегшує тільки те, що зазвичай при позначенні цього терміну надається його аббревіатура англійською мовою.

Однак, є випадки коли аббревіатура англійською відсутня і виявляється, що термін має кілька значень. Тоді у нагоді стає контекст. Наприклад, термін 대대 вживається на позначення військового формування і може перекладатись або як «батальйон» (танковий батальйон – 전차대대, саперний батальйон – 공병대대, стрілецький батальйон – 보병대대), або «ескадра» або ж «дивізія» в залежності від того про які війська йдеться мова.

Висновки до Розділу 2

Вивчення теоретичної проблематики терміну та військового терміну зокрема, дозволило прийти до висновку, що хоч корейська військова

термінологія є досить обширною і не до кінця вивченою, вона є системною, структурованою, ба більше, вона відповідає сучасному рівню розвитку військової сфери, що проявляється у сучасних, модернізованих поняттях та назвах.

Іноді джерелом поповнення лексики такими термінами і поняттями є запозичення, що приходять у вжиток з різних шарів тієї ж мови або ж є запозиченими з інших мов. У випадку корейської військової лексики, значний вплив на появу в ній запозичень мали Сполучені Штати Америки, Японія та Китай, саме тому в військовій термінології корейської мови зустрічається чимало японізмів, конглішу, запозичень з англійської та сіно-корейських термінів.

Також, виявилось, що за своїми своїми розмірами військова термінологія перевершує багато інших терміносистем корейської мови, адже давно вийшла за рамки суто військової сфери і на сьогодні, в «еру глобалізації», коли світ зазнає технологічних змін, за якими йдуть і економічні, і політичні, а роль ЗМІ стає все важливішою, військова термінологія активно використовується у медійному дискурсі різних країн світу, в тому числі Південної Кореї.

Нами було здійснено якісний аналіз військових термінів, отриманих методом суцільної вибірки і для цього було обрано телевізійні новини KBS News а також медіа ресурси 연합뉴스 та 조선일보.

Хоч і виявилось, що застосування евфемізмів, як способу маскуванню правди і пом'якшення шокуючих фактів, є досить поширеним в корейських ЗМІ у контексті військових подій, все-таки класична військова термінологія, а саме, оперативно-тактична військова термінологія посідає центральне місце.

Також було встановлено, що в контексті російсько-української війни активним є використання назв військових формувань (ЗСУ, ЗСрф), назв органів військового управління (Міністерство оборони), а також назв

озброєнь та військової техніки, які часто являються запозиченнями з англійської тому мають варіації написання залежно від медіа ресурсу.

В контексті ж Північної Кореї переважають військові терміни, пов'язані із ракетними випробуваннями та ядерною зброєю. Часто зустрічають і власне північнокорейські словосполучення і військові терміни, зокрема назви військових звань, що існують тільки в КНДР. Зазвичай, це ускладнює роботу перекладачів, тому, на нашу думку, цьому повинна бути приділена особлива увага.

В ході дослідження ми навели приклади, що демонструють те, що корейські військові терміни не є однозначними а тому не відповідають усім вимогам терміну, про які йдеться у працях деяких як вітчизняних так і зарубіжних науковців. І однією з головних причин такої неоднозначності ми вважаємо високий рівень синонімії та омонімії, що є характерним для корейської мови.

ВИСНОВКИ

Вивчення проблем термінології на сьогодні є одним з основних завдань лінгвістики, адже термінологія відіграє важливу роль в комунікації між людьми та є засобом освоєння спеціальностей в науці та техніці. Військова сфера не є виключенням, оскільки вона відрізняється від інших сфер високою термінологічною насиченістю. Тож проблема якісної підготовки фахівців з корейської мови, що спеціалізуються на військовому перекладі є особливо важливою.

Комплексний аналіз корейської військової термінології на базі медіа ресурсів Південної Кореї, в тому числі якісний, дозволяє виявити якою є проблема та специфіка формування і функціонування військових термінів в складі військової лексики корейської мови на даний момент, під впливом соціальних явищ та процесів, що відбуваються у суспільстві. А це в свою чергу допоможе в подальшому, більш розгорнутому вивченні функціонування, формування та розвитку військової термінології корейської мови.

Отримані результати теоретичного та практичного дослідження питання військової термінології дозволили дійти таких висновків.

1) Термін є комплексним поняттям і являє собою слово або ж словосполучення, що позначає конкретні та абстрактні поняття певної галузі науки, техніки або мистецтва. Однак, в ході дослідження ми виявили, що хоч терміни і входять до певної термінологічної системи та мають чіткі семантичні межі, вони не завжди є однозначними та незалежними від контексту. А власне в корейській мові це проявляється особливо яскраво через властиву для цієї мови синонімію та омонімію. Щодо поняття «термінології», то наразі у лінгвістиці розходяться думки стосовно його визначення, оскільки воно є багатозначним. Однак, ми визначаємо

«термінологію» як сукупність термінів у певній галузі, що вживаються у сфері професійного спілкування та поза її межами.

2) Військова термінологія є сукупністю усіх елементів сфери військового спілкування, що включають в себе загальновійськові терміни та вузькоспеціальні військові найменування і використовуються як у військовій справі так і в суміжних з нею галузях. А власне військові терміни ми визначаємо як слова або словосполучення, що відповідають поняттям військової справи. Проаналізувавши військову термінологію корейської мови ми виокремили такі групи термінів: оперативно-тактичні, військово-адміністративні, військово-інженерні, військово-топографічні, військово-медичні терміни а також поняття на позначення видів озброєння, військової техніки, збройних сил та військ.

3) Дослідивши військову термінологію корейської мови ми, виявили екстралінгвальні та внутрішньомовні чинники, що впливають на утворення термінів у корейській мові, серед яких виділили воєнно-політичну ситуацію на Корейському півострові, а також відносини зі Сполученими Штатами Америки, Китаєм та Японією. Розглянувши військову термінологію в медіа дискурсі Південної Кореї ми також виявили, що чималу частку усіх термінів становлять запозичення з англійської, китайської та японської мов і, хоча на сьогодні різні установи та науковці намагаються, так би мовити, «очистити» мову від іноземних запозичень, віднайшовши власне корейські еквіваленти, цього дуже складно досягти, хоча б з причини того, що запозичення, особливо з англійської мови полегшують роботу перекладачів та надають військовій термінології ознак уніфікованості.

4) Завдяки дослідженню та аналізу військової термінології в корейській мові на базі кореємовних ЗМІ ми встановили які терміни є більш вживаними і що сприяє їх частому використанню у мові засобів масової інформації. Також завдяки медіа ресурсам і функціональному аналізу

дослідили деякі відмінності у військовій термінології Південної та Північної Кореї.

Тож, підбиваючи підсумки проведеної роботи, варто зазначити, що усі основні завдання, що були першочергово поставлені, виконані. Проте вважаємо доцільним і перспективним подальше вивчення специфіки формування і функціонування військових термінів в міру модернізації військової справи та суспільства в цілому.

АНОТАЦІЯ

현재에는 전문 용어의 문제를 연구하는 것은 언어학의 주요 과제 중 하나이다. 그리고 과학기술의 발달에 따라 한국어의 용어도 변하고 있다는 점에서 그런 연구가 중요하다고 믿는다.

이 연구 주제는 현대 한국 대중 매체 담론에서의 군사용어이다. 그리고 한국 대중 매체 맥락에서 군사용어의 구체적 기능을 규명하는 것은 연구의 목적이다.

군사용어 문제에 대한 이론적이고 실용적인 연구 결과를 통해 도달한 결론은 다음과 같다.

첫째, 용어는 복합적인 개념으로서 과학, 기술 또는 예술의 특정 분야에 대한 구체적이고 추상적인 개념을 나타내는 단어 또는 단어의 조합이다. 그러나 이 연구 중에 용어가 특정 용어 체계의 일부이고 명확한 의미적 경계를 가지고 있는데 항상 모호하지 않고 문맥과 무관하지 않다는 것을 발견했다. 그리고 한국어에서는 동의어와 동음이의어 특성으로 인해서 이러한 현상이 특징적이다. "용어학"의 경우에는 그 정의에 대해 현재 언어학에서 의견 차이가 있다.

둘째, 군사용어학은 일반적인 군사용어와 고도로 전문화된 군사용어를 포함한 군사통신분야의 모든 요소를 총칭한다. 그리고 우리는 군사 용어를 군대 생활에 대한 모든 것들을 표현한 것들을 말한다. 군인들이 항상 사용하는 언어가 많이 들어가 있고, 일부 내용은 군대 생활에 대한 내용도 담겨 있다는 정의를 한다.

셋째, 국어의 군사용어 연구를 통해 국어 용어 형성에 영향을 미치는 국어외적 요인과 언어내적 요인을 발견하였으며, 그 중 한반도의 군사적·정치적 상황과 한미, 한일, 한중 관계를 꼽았다. 그리고 한국의 언론 담론에서 군사용어를 살펴본 결과 모든 용어의 대부분 영어, 중국어, 일본어에서 차용한 것을 발견했다.

넷째, 한 연구 및 분석을 통해 언론에서 자주 사용되고 있는 군사 용어를 규명하고 자주 사용하는 이유도 밝혔다. 또한 대중 매체를 바탕으로 한 분석을 통해 남북한 군사용어의 일부 차이점을 조사하였다.

따라서 모든 주요 연구의 목적을 도달했는데 우리는 군용어의 형성과 기능에 대한 세부적인 연구를 더 연구하는 것이 적절하고 중요하다고 생각한다.

СПИСОК ПОСИЛАНЬ

- Артюх В. (2010). *До питання особливостей перекладу військової лексики*. Переяслав-Хмельницький: ПХДПУ.
- Байло Ю. В. (2013). *Особливості поняття «військовий термін» (семантичний аспект)*. Ніжин: НДУ ім. Гоголя.
- Балабін В. В. (2008). *Основи військового перекладу*. Київ: Логос.
- Гуйванюк Н. В., Кардащук О. В., Кульбабська О. В. (2005). *Українська мова : схеми, таблиці, тести*. Львів : Світ
- Квітко І. С. (1976). *Термін у науковому документі*. Львів : Вища школа.
- Кияк Т. Р. (1989). *Лінгвістичні аспекти термінознавства*. Київ : УМК ВО.
- Литовченко І. О. (2015). *Динамічні процеси у військовій лексиці української мови (назви зброї, амуніції, споруд)*. (Дис. канд. філ. наук). Кривий Ріг: Криворізький Національний університет.
- Лукиянчук Ю. О. (2016). *Особливості перекладу англійської військово-спеціальної термінології*, Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасна філологія: теорія і практика». Херсон: Гельветика.
- Мостовий М. І. (1993). *Лексикологія англійської мови*. Харків: Основа.
- Овчаренко Н. (2010). *Функціональна семантика лексичних і фразеологічних одиниць. Теоретичні передумови дослідження терміносистем (на матеріалі сучасної української термінології)* (вип. 20). Донецьк: ДонНУ
- Онуфрієнко Г. С. (1996). *Україномовна військова термінолексика: сучасний стан і проблеми перекладу. Проблеми української науково-технічної термінології*. Матеріали IV міжнародної наукової конференції. Львів.
- Рильський М. Т. (1970). *Про іноземні слова. Питання мовної культури*. Київ: Наукова думка.
- Симоненко Л. О. (2001). *Українська наукова термінологія: стан та перспективи розвитку*. Українська термінологія і сучасність. Київ: КНЕУ .

- Симоненко Л. О. (2007). *Лінгвістичні проблеми унормування наукової термінології*. Українська термінологія і сучасність. Київ: КНЕУ.
- Скороходько Е. Ф. (1963). *Питання перекладу англійської технічної літератури (переклад термінів)*. Київ: Київський університет.
- Тараненко, О. (2017). Долання евфемізації в “мові війни” українського медійного та політичного дискурсу. *Вісник Національного університету “Львівська політехніка”*. Журналістські науки, 1(883), 148-153.
- Шевчук С.В., Клименко І.В. (2014). *Українська мова за професійним спрямуванням*. Київ: Алерта.
- Яремко Я. П. (2013). *Нариси з історії української військової термінології*. Дрогобич: Посвіт.
- Bourigault D., Condamines A. (1993). *Terminology & Artificial Intelligence*. Toulouse: Universite de Toulouse.
- Felber H. (2002). *Terminology Manual*. Paris: UNESCO, Infoterm.
- 이은경 (2022). 러시아-우크라이나 전쟁에 관한 한국 언론의 담론 분석- 2022 년 2 월부터 8 월까지 신문 기사를 중심으로. *외국학연구*, 61, 579- 614.